

**COMISANUL GENERAL
PENTRU PROBLEMELE EVREESTI**

1 Noembrie 1943.

/R.D.L.

**Bonici-Sale
DOMNULUI GENERAL DRAGALINA
Guvernatorul Bucovinei**

Comuni

Avem onoare a vă face cunoscut că, în urma trecerii administrative a Jud. Dorohoi sub Guvernământul Bucovinei, înțelegem că toți evreii cari au făcut parte din Oficiul Județean Dorohoi al Centralei Evreilor din România, să treacă definitiv, din toate punctele de vedere, sub jurisdicțiunea acestui Guvernământ. Aceasta, pentru că în ceea ce privește contactul cu Dorohoiul este pe deoparte anevoios din cauza căilor de comunicație, cât și din faptul că evreii caută să profite atât de avantajile Guvernământului, cât și de acelea ale Cabinetului nostru.

În consecință, am hotărât ca toate carnetele de scutire de m.o. și de exercitarea profesiei liberale evreilor din Dorohoi și care erau până azi valabile, cât și pe acelea pe care le-am anulat, să vă fie comunicate, rugându-vă pe dvs., să dispuneți în viitor în ceea ce privește scutirile de muncă obligatorie și exercitările diferitelor profesii în general, potrivit dispozițiilor ce veți binevoi a le da.

Hotărârea noastră de mai sus, am comunicat-o atât Marei Stat Major, cu rugămintea că evreii ale căror carnete de scutire de m.o. au fost anulate încă de la data de 6.9.1943, să fie trimiși în detașamente exterioare, pentru a nu contraveni dispozițiilor Guvernământului în ceea ce privește măsurile de ordine economic și național ce s'au luat, ținându-se seama de caracterul clandestin ce-l practică, cât și Centralei Evreilor din România, cărcia i-am pus în vedere cele de mai sus, cu mențiunea de a nu mai pune procedințele și membrii Oficiului Județean Dorohoi și de a nu mai avea nici un amestec în conducerea, organizarea și administrarea Comunităților din Dorohoi.

Alăturat vă înaintăm borderoul cu numele tuturor evreilor scutiți de m.o., cu arătarea numărului carnetului respectiv și cu mențiunea unde profesază, socotind că la principial unității de jurisdicție, trebuie să fie și unitate în ceea ce privește chestiunea administrației locale, iar în speță scutirea de m.o. și de exercitarea profesiei evreilor.

Primiți, vă rugăm, Domnule Guvernator, asigurarea profundei noastre considerații.

**COMISANUL GENERAL
PENTRU PROBLEMELE EVREESTI**

Nota din cuvântarea ținută la 4 Noembrie 1943 la Iașiva spaniolă din București, Evreilor de rit spaniol și de cetățenie străină din București.

Eminentă, Domnule Președinte, Domnilor,

Înainte de toate țin să salut cu bucurie acest locaș de închinăciune și de cultură, renăscut din cenușă, ca pe simbolul începutului de reînviere al vieții evrești de pe aceste meleaguri. Și tot atât de simțolic mi se pare faptul că prima adunare, ca un preludiv de Chanuka, este închinată ajutorării și reînvierii vieților trudite a numeroși Evrei de cari ne vom ocupa azi. Aripa din nou crescută a acestui templu odănoară falnic, se întinde ocrotitoare și mângâtoare asupra durerilor evrești de care vom vorbi, cum întotdeauna religia noastră a oferit suprema ei consolare sufletelor noastre obidite.

X X

X

Acela care are cinstea de a vă vorbi azi și aici o face într-o calitate mai veche, cea de membru în Comisiunea de Ajutorare, înființată de Federația Comunităților Evrești, după zilele triste din Ianuarie 1941 și în altă calitate mai nouă, cea de delegat al Comisiunii de Ajutorare în Comitetul de inițiativă recent constituit pentru sprijinirea operelor de asistență evrești.

Comisiunea de Ajutorare a ajutat în 1941 pe victimele rebeliunii, apoi pe evacuații temporari din Nordul Țării spre Sudul și Vestul ei, apoi detașamentele de muncă din acel an și în fine pregătea ajutorarea deportaților în Transnistria.

Înființându-se Centrala la începutul anului 1942 și una din secțiile ei ocupându-se în mod special de detașamentele de muncă, ajutorarea acestora a trecut în sarcina ei, în care scop ea dispune de anumite fonduri în bugetul ordinar, la care s'au adăugat dotațiuni extraordinare.

Comisiunea de Ajutorare a rămas a se ocupa exclusiv de deportații din Transnistria, pentru ajutorarea cărora a strâns în curs de 20 de luni ca. 180 milioane lei din donațiuni și cotizațiuni benevole.

În această toamnă s'a putut din nou constata că atât una, cât și cealaltă din cele 2 secțiuni de Asistență, nu sunt alimentate cu fonduri suficiente, astfel încât situația lor e astăzi mai rea decât la început. Astfel detașamentele de muncă exterioare, căci acestea sunt cele mai în suferință, numără cel puțin 40.000 de bărbați, adică mai mult de 1/2 din populația bărbătească care ar putea fi productivă. În adevăr, din populația totală a Țării rămasă după îngustarea hotarelor și după deportările din 1941, din ca. 280.000 de Evrei conform recensământului, se pare că nu mai există azi decât 250-260.000 de Evrei. Această scădere catastrofală se datorește lipsei aproape complete de nașteri și mortalității cu mult peste normal, ambele cauzate de starea economică din ce în ce mai precară a Evreimii. Asistăm la îmbătrânirea și chiar la stingerea rapidă a raselor evrești din România.

Din cei 250.000 de Evrei, bărbați productivi economicște pot fi 80.000 și din aceștia cel puțin jumătate se află în detașamentele exterioare. Astfel, în loc ca ei să fie capi și susținători de familie, ei sunt astăzi întreținuuții familiilor lor, nici acestea nu au cu ce să-și țină viața. În adevăr, să nu uităm că efectul românilor, în special printre salariați, a fost transformarea aproape a tuturor evreilor în

./.